

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет іноземної філології
Кафедра романської філології

СИЛАБУС
вибіркового освітнього компонента

ВСТУП ДО РОМАНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ

**підготовки
спеціальності
освітньо-професійної програми**

**бакалавр
035 Філологія
Мова і література (французька). Переклад**

Луцьк 2022

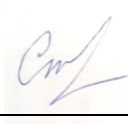
Силабус вибіркового освітнього компонента «Вступ до романської філології» підготовки бакалавра, галузі знань 03 Гуманітарні науки, спеціальності 035 Філологія, за освітньо-професійною програмою «Мова і література (французька). Переклад».

Розробник: Гуз Олена Петрівна, старший викладач кафедри романської філології

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми: (Л. В. Бондарук).

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри романської філології протокол № 1 від 30 серпня 2022 р.

Завідувач кафедри (О. В. Станіслав).

I. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна форма навчання	03 Галузь знань: 03 Гуманітарні науки. Спеціальність: 035 Філологія. Освітньо-професійна програма: Мова і література (французька). Переклад. Освітній рівень: бакалавр	Вибірковий: 2
Кількість годин/кредитів 150/5		Рік навчання: 2
		Семестр: 3
		Лекції: 34 год.
ІНДЗ: немає		Практичні: 20 год.
		Самостійна робота: 86 год.
		Консультації: 10 год.
	Форма контролю: залік	
Мова навчання		Французька, українська

II. Інформація про викладача

Прізвище, ім'я та по батькові	Гуз Олена Петрівна
Науковий ступінь	-
Вчене звання	-
Посада	Старший викладач кафедри романської філології
Контактна інформація	+380501436342 guz@vnu.edu.ua Корпус А, каб. 223
Розклад занять	http://94.130.69.82/cgi-bin/timetable.cgi?n=700
Розклад консультацій	Згідно з графіком, затвердженим кафедрою. У разі необхідності запитання та звернення можна надсилати на електронну скриньку, зазначену в силабусі.

III. Опис освітнього компонента

1. Анотація вибіркового освітнього компонента. Освітній компонент вільного вибору «Вступ до романської філології» передбачає вивчення загальних і специфічних рис романських мов, їхньої фонетики, морфології, словотвору і лексики. Предмет курсу складають проблеми походження, розвитку й мовного складу романських мов, загальні закономірності й тенденції їх еволюції, а також етноспецифічні і лінгвокультурні особливості романського мовного ареалу.

2. Пререквізити. Ефективність засвоєння змісту вибіркового освітнього компонента «Вступ до романської філології» значно підвищиться, якщо здобувач освіти опанував матеріалом таких освітніх компонентів як: «Історія», «Географія» та володіє французькою мовою на рівні А2.

Постреквізити. Знання та уміння з вибіркового освітнього компонента будуть необхідними для вивчення навчальних курсів циклу загальної чи професійної підготовки бакалаврів за освітніми програмами гуманітарних напрямків.

3. Мета і завдання освітнього компонента. Метою вибіркового освітнього компонента є формування у здобувачів освіти ґрунтовних знань про історичні умови, в яких виник і утворився романський мовний ареал та народну латину як основне джерело утворення романських мов.

З метою успішної реалізації завдань курсу та досягнення програмних результатів, передбачених освітнім компонентом, застосовуються такі **методи навчання**: пояснювально-ілюстративний метод, метод проблемного викладу матеріалу, проблемно-пошуковий метод, репродуктивний.

4. Результати навчання (компетентності). У результаті вивчення цього вибіркового освітнього компонента здобувачі повинні **знати**: суть і зміст фундаментальних понять та категорій курсу; місце романських мов в індоєвропейській мовній сім'ї; основні передумови та чинники формування романського мовного ареалу; існуючі підходи до класифікації романських мов; основні джерела народної латини, в яких відображені ті явища, що визначили подальший розвиток окремих романських мов; соціальні функції романських мов у сучасному світі; основні тенденції розвитку сучасного романського мовознавства; **вміти**: систематизувати й аналізувати теоретичну інформацію з ВОК; оперувати новою термінологією із подальшим застосуванням її у своїх наукових дослідженнях; системно уявляти лінгвістичну ситуацію в сучасній Романії; аналізувати джерела народної латини та праці сучасних лінгвістів; здійснювати порівняльний аналіз граматичної, фонетичної та лексичної систем народної латини й романських мов; визначати фонетичні, граматичні, лексичні та синтаксичні особливості мовної структури романських мов; здійснювати самостійний пошук, відбір й первинну обробку філологічної інформації з конкретної проблеми.

5. Структура освітнього компонента

Методи контролю: РП – реферативне повідомлення, ДС – дискусія, Т – тести

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Конс.	Методи контролю / Бали
Змістовий модуль 1. Les conditions historiques de la formation de l'aire linguistique romane						
Тема 1. La classification des langues romanes	13	2	2	10	1	ДС/РП 18
Тема 2. La notion de la Romania.	14	4	2	8		
Тема 3. La romanisation des territoires.	15	4	2	8	1	
Разом за модулем 1	42	10	6	26	2	18
Змістовий модуль 2. Le latin, la langue-mère des langues romanes. La formation des langues romanes						
Тема 4. Les périodes du latin.	15	4	2	8	1	ДС/РП = 12
Тема 5. Les théories des strats	14	4	2	8		
Разом за модулем 2	29	8	4	16	1	12
Змістовий модуль 3. Les langues romanes dans le monde : l'aspect historique et socioculturel						
Тема 6. La classification des groupes gallo-roman et occitano-roman.	15	4	2	8	1	ДС/РП 18
Тема 7. La classification des groupes ibéro-roman et italo-roman..	15	4	2	8	1	
Тема 8. La classification des groupes rhéto-roman et thraco-roman..	17	4	2	10	1	
Разом за модулем 3	47	12	6	26	3	18
Змістовий модуль 4. La nouvelle histoire de la philologie romane						

Тема 9. Le développement de la philologie romane au début du XXème siècle.	15	4	2	8	1	ДС/РП 12
Тема 10. Les problèmes actuels de la philologie romane	17	4	2	10	1	
Разом за модулем 4	32	8	4	18	2	12
Загалом за змістові модулі						60
Контрольна робота						Т/40
Всього годин / Балів	150	34	20	86	10	100

6. Завдання для самостійного опрацювання

Самостійна робота здобувача полягає у засвоєнні ним навчального матеріалу у позааудиторний час без участі викладача. Оцінювання якості результатів самостійної роботи викладач здійснює під час практичних занять, а також під час консультацій та індивідуальних занять зі здобувачами за графіком, складеним кафедрою романської філології з урахуванням потреб і можливостей здобувача.

№ з/п	Види завдань
1.	Опрацювання лекційного матеріалу.
2.	Опрацювання фахової франкомовної літератури з метою підготовки реферативних повідомлень та участі у дискусії із питань, винесених на практичні (семінарські) заняття.
3.	Підготовка практичних завдань.
4.	Підготовка до контрольної роботи.
5.	Опрацювання дискусійних питань та тем з освітнього компонента: 1. Наукова діяльність Франца Боппа, Расмуса Раска, Якоба Грімма. 2. «Ладинське питання» та його роль у становленні рето-романської групи мов. 3. Лінгвістичні ідеї Данте. 4. Типи лінгвістичних ситуацій. 5. Індоевропейська мовна сім'я та її поширення у світі. 6. Філологічна діяльність Нікколо Лібурніо. 7. Зв'язок романського мовознавства з іншими науками. 8. Актуальні проблеми романістики. 9. Історія становлення романістики в Україні. 10. Особливості сучасної мовної політики й механізми захисту романських мов.

IV. Політика оцінювання

Політика викладача щодо здобувача освіти

Учасник освітнього процесу має дотримуватися навчальної етики, толерантно ставитися до всіх учасників процесу навчання, дотримуватися часових меж та лімітів навчального процесу; бути організованим і сумлінним, нести особисту та колективну відповідальність, без вагань звертатися до викладача за консультаціями у разі потреби, дотримуватися вимог чинного законодавства України, Статуту і Правил внутрішнього розпорядку ВНУ імені Лесі Українки.

На початку вивчення освітнього компонента (ОК) викладач повинен ознайомити здобувачів з метою і завданнями ОК; видами робіт та критеріями їх оцінювання; з політикою оцінювання та перескладання; з особливостями рейтингової системи; з політикою відвідування занять; з принципами академічної доброчесності; з особливостями отримання різних видів освіти. Здобувачі зобов'язані відвідувати лекційні і практичні заняття, де вони отримують бали за поточний контроль. За об'єктивних причин, наприклад, в умовах карантинних обмежень, воєнного стану або ж хвороба здобувача (чи здобувач освіти з особливими потребами), працевлаштування, міжнародне стажування, за умов певних сімейних обставин тощо), здобувач може оформити індивідуальний план і навчання у такому разі відбувається за певним графіком з використанням технологій дистанційного навчання

(зокрема, навчальна платформа Microsoft Teams, відеозаняття в Zoom тощо) відповідно до Положення про дистанційне навчання у ВНУ імені Лесі Українки (<https://bit.ly/3iuE2Yt>).

Оцінювання знань здобувачів з освітнього компонента «Вступ до романської філології» базується на основі Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки (<https://bit.ly/3CuizWf>) та здійснюється на основі результатів поточного і підсумкового модульного контролю знань здобувачів.

При вивченні освітнього компонента здобувач виконує завдання згідно з навчальним планом та у відповідності до силабусу, що включають відвідування лекцій, опрацювання інформаційних джерел та літератури, підготовку до практичних занять (аналіз теоретичних відомостей, опрацювання конспекту лекції, володіння термінологічним словником освітнього компонента, підготовку відповідей згідно плану практичних занять, доповнення та коментарі відповідей інших здобувачів, участь у дискусіях та дебатах, підготовку анотацій, виступів та презентацій).

Підсумкова оцінка (100 балів за семестровий залік) становить сумарну кількість балів за усі види діяльності поточного контролю. Поточним контролем передбачені усні та письмові відповіді на практичних заняттях (60 балів – усі форми поточного контролю під час практичних занять оцінюються за 6-бальною шкалою (від 1-6); набрані бали додаються), що має на меті перевірку рівня знань здобувачів та їхню активність на занятті, присутність на лекціях, наявність конспекту та написання контрольної роботи у формі тесту (40 балів).

Якщо здобувач освіти хоче покращити підсумковий бал за аудиторну роботу, тоді йому пропонується підготовка повідомлення, презентації, доповіді тощо на одну із запропонованих тем.

Критерії оцінювання знань здобувачів освіти під час практичних занять

Таблиця 5

6	Здобувач освіти демонструє компетентність комплексно та творчо вирішувати поставлені завдання; вільно та доцільно послуговується спеціальною термінологією; доречно ілюструє відповідь прикладами, залучаючи відомості із самостійно опрацьованої літератури; бере участь у дискусії при обговоренні питань на семінарських заняттях; ретельно готує реферативні повідомлення; успішно виконує контрольні тестові завдання; вміє практично застосовувати отримані знання з курсу
5	Здобувач освіти демонструє компетентність вирішувати поставлені завдання; правильно розкриває основний зміст матеріалу; використовує спеціальну термінологію; вміє працювати з додатковими джерелами; його відповіді, реферативні повідомлення не завжди повні, містять деякі неточності у викладі інформації, хоча помилки є несуттєвими; тестові завдання виконує добре; вміє практично застосовувати отримані знання з курсу.
4	Здобувач освіти відтворює менше половини навчального матеріалу; є суттєві помилки у викладі інформації та висновках; спеціальною термінологією володіє погано; реферативні повідомлення виконані неретельно, фрагментарно; при виконанні тестових завдань робить помилки; здобувач застосовує знання на практиці частково.
3	Здобувач освіти відтворює менше половини навчального матеріалу; є суттєві помилки у викладі інформації та висновках; спеціальною термінологією володіє погано; реферативні повідомлення – фрагментарні; при виконанні тестових завдань робить багато помилок; здобувач не вміє застосовувати знання на практиці.
2	Здобувач освіти не володіє навчальним матеріалом; є численні помилки у викладі інформації; спеціальною термінологією не володіє; реферативні повідомлення не відповідають змісту та формі питання; при виконанні тестових завдань кількість правильних відповідей мінімальна; здобувач не вміє застосовувати знання на практиці.

1	Зпри виконанні тестових авдань кількість правильних відповідей мінімальна; здобувач не вміє застосовувати знання на практиці.
0	Здобувач відсутній на занятті або взагалі не виконав практичні завдання.

Поточний контроль передбачає виконання одної контрольної роботи. Максимальна кількість балів, яку може набрати здобувач за контрольну роботу (КР), становить 40. Контрольна робота проводиться у формі виконання двадцяти тестових завдань. Кожне тестове питання оцінюється максимально у два бали. Відсутність здобувача на КР оцінюється у "0" балів. Повторне складання контрольної роботи можливе тільки за умови відсутності здобувача на парі з поважної причини.

Рейтингова система оцінювання передбачає накопичення балів за різнобічну навчальну діяльність здобувача упродовж семестру, а саме таку, що не передбачена формами поточного контролю. Таким чином, здобувач освіти крім балів за поточне оцінювання може отримати додаткові (бонусні) бали за участь у наукових конференціях, олімпіадах, у конкурсах наукових студентських робіт, підготовку наукових публікацій (з тематики ОК); а також за активність на заняттях здобувач може додатково отримати до 20% максимального поточного балу. Кількість отриманих балів затверджується протоколом кафедри та погоджується науково-методичною комісією факультету.

У цьому випадку здобувач інформує викладача про свої здобутки. Викладач має право самостійно визначити валідність, заявлених здобувачем отриманих результатів та приймає рішення щодо зарахування або незарахування таких балів:

- 3 бали – за результативну роботу у студентській проблемній групі (систематичне відвідування, обговорення), публікацію тез (підготовку матеріалів конференції) або виступ/и на конференції/ях без публікації/й, участь у I етапі Всеукраїнської студентської олімпіади;
- 5 балів – за публікацію статті/ей у збірнику студентських наукових праць, перемога у I етапі Всеукраїнської студентської олімпіади;
- 10 балів – за публікацію статті (статтей) у збірнику наукових праць, що входить до категорії Б, або призове місце на II етапі Всеукраїнської студентської олімпіади; – 15 балів – за перше місце на I етапі Всеукраїнської студентської олімпіади.

Здобувачам освіти можуть бути зараховані результати навчання, отримані у формальній, неформальній та/або інформальній освіті (професійні (фахові) курси/тренінги, громадянська освіта, онлайн-освіта, стажування тощо). Процес зарахування регулюється Положенням про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті ВНУ імені Лесі Українки (<https://bit.ly/3WUSIPu>). Згідно з цим положенням здобувачам можуть бути зараховані результати такого навчання, які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають одному заліковому модулю загалом (але не більше 6 кредитів за навчальний рік) до початку вивчення освітнього компонента.

Якщо здобувач бере участь у програмі академічної мобільності та має можливість відвідувати подібний курс в іншому ЗВО, то, за умови підтвердження його складання, оцінка може бути перенесена. Процедура зарахування врегульована відповідним Положенням (<https://bit.ly/3W2ybXW>).

Політика щодо академічної доброчесності регулюється Кодексом академічної доброчесності ВНУ імені Лесі Українки (<https://bit.ly/3k3HKZq>), відповідно до якого здобувач зобов'язаний самостійно виконувати навчальні завдання поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей), дотримуватися норм академічної доброчесності, уникати плагіату та поважати інтелектуальну власність інших людей, вказувати джерела, якими послуговувався, додавати їх опис до кожного виду роботи, не поширювати та не копіювати авторські матеріали, не вдаватися до обману та списування, повідомляти куратора академічної групи у разі виявлення порушень етики академічної доброчесності та випадків (само)плагіату, необ'єктивного оцінювання результатів роботи здобувачів чи/та хабарництва. У разі порушення здобувачем вищої освіти академічної доброчесності робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно.

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Організація процесу вивчення освітнього компонента дозволяє здобувачеві бути мобільним і гнучким в (само)організації навчання. У разі відсутності з поважної причини на лекційному занятті – здобувач опрацьовує матеріал самостійно і формує конспект лекції; за відсутності на практичному занятті – знання здобувача оцінюють за результатами усного опитування по темі, а також за результатами письмових завдань, які надсилаються на навчальну платформу (наприклад, Microsoft Teams). У разі змішаного (дистанційного) навчання – використовується платформа Zoom для забезпечення освітнього процесу.

Усі види робіт поточного контролю, виконані поза графіком і термінами передбаченими на їх виконання, оцінюються у 80-процентному співвідношенні до початкової вартості виду роботи. Перескладання модулів відбувається лише за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний лист, академічна мобільність тощо). Заборгованість із модуля повинна бути ліквідована здобувачем у позааудиторний час до початку заліково-екзаменаційної сесії.

Здобувач, який проходить підготовку з використанням елементів дуальної освіти, повинен чітко дотримуватися індивідуального плану відповідно до Положення про підготовку студентів у ВНУ імені Лесі Українки з використанням елементів дуальної форми здобуття освіти (<https://bit.ly/3Qn1ByM>). Знання, уміння, компетентності здобувачів оцінюються представниками підприємства (де здобувач набуває певної кваліфікації на основі договору) та викладачем університету.

V. Підсумковий контроль

Формою підсумкового контролю є залік. Залік виставляється за результатами поточної роботи за умови, що здобувач освіти виконав ті види навчальної роботи, (практичні заняття, контрольна робота, завдання для самостійного опрацювання), які визначено силабусом ОК. Якщо підсумкова оцінка (бали) з ОК становить не менше 60 балів, то, за згодою здобувача, вона може бути зарахована як підсумкова оцінка з ОК. У випадку, якщо здобувач освіти не відвідував окремі аудиторні заняття (з поважних причин), на консультаціях він має право відпрацювати пропущені заняття та добрати ту кількість балів, яку було визначено на пропущені теми. У дату складання заліку викладач записує у відомість суму поточних балів, які здобувач освіти набрав під час поточної роботи (шкала від 0 до 100 балів).

У випадку, якщо здобувач освіти протягом поточної роботи набрав менше як 60 балів, він складає залік під час ліквідації академічної заборгованості. У цьому випадку бали, набрані під час поточного оцінювання анулюються. Максимальна кількість балів на залік під час ліквідації академічної заборгованості становить 100 балів. На залік виносяться питання згідно тем, зазначених у силабусі ОК. Під час складання заліку здобувач освіти повинен відповісти в усній формі на 4 питання з переліку, запропонованих нижче. Кожне питання максимально оцінюється у 25 балів.

Якщо здобувач не володіє понятійно-категоріальним апаратом з ОК, дає неправильні відповіді, *залік вважається нескладеним*. У цьому випадку здобувач перескладає залік на комісії, яка призначається деканатом факультету.

Підсумковий рейтинговий бал виставляється згідно шкали оцінювання й записується у залікову відомість та індивідуальний навчальний план здобувача освіти (ІНПС).

Питання, що виносяться на залік

1. La notion de Romania.
2. La diffusion des langues romanes dans le monde.
3. La notion de la romanisation.
4. La romanisation de la Péninsule Appénine.
5. La romanisation de la Péninsule Ibérique.
6. La romanisation de la Gaule.
7. La romanisation de la Dacia.
8. Le problème de la classification des langues romanes.

9. F. Diez, le fondateur de la philologie romane.
10. L'histoire de la la philologie romane et ses représentants principaux.
11. Les langues italo-romanes.
12. Les langues ibéro-romanes.
13. Les langues gallo-romanes.
14. Les théories du substrat, du superstrat, de l'adstrat.
15. La langue latine – la source de la formation des langues romanes.
16. Les périodes du latin : archaïque, classique et tardif.
17. La notion du latin populaire.
18. Le vocalisme du latin populaire.
19. Le consonnantisme du latin populaire.
20. Le problème de la chronologie du latin populaire.
21. Les particularités du syntaxe du latin populaire.
22. Les particularités lexicales du latin populaire.
23. Le Serment de Strasbourg, la première trace du roman.
24. Les premiers textes en langues romanes.
25. La caractéristique comparative du système grammatical des langues romanes.

VI. Шкала оцінювання

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90 – 100	Зараховано
82 – 89	
75 - 81	
67 -74	
60 - 66	
1 – 59	Незараховано (необхідне перескладання)

90-100 – Здобувач повно та ґрунтовно засвоїв всі теми, зазначені в силабусі ОК, вміє вільно та самостійно викласти зміст всіх питань освітнього компонента, розуміє його значення для своєї професійної підготовки, повністю виконав усі завдання кожної теми та поточного контролю в цілому. Брав участь в олімпіадах, конкурсах, конференціях.

82-89 – Здобувач недостатньо повно та ґрунтовно засвоїв окремі питання навчальної програми ОК. Вміє самостійно викласти зміст основних питань освітнього компонента, виконав завдання кожної теми поточного контролю.

75-81 – Здобувач недостатньо повно та ґрунтовно засвоїв деякі теми, зазначені в силабусі ОК, не вміє самостійно викласти зміст деяких питань освітнього компонента. Окремі завдання кожної теми поточного контролю виконав не повністю.

67-74 – Здобувач засвоїв лише окремі теми, зазначені в силабусі ОК. Не вміє вільно самостійно викласти зміст основних питань освітнього компонента, окремі завдання кожної теми поточного контролю не виконав.

60-67 – Здобувач засвоїв лише окремі питання ОК. Не вміє достатньо самостійно викласти зміст більшості питань освітнього компонента. Виконав лише окремі завдання кожної теми поточного контролю.

1-59 – Здобувач не засвоїв більшості тем, зазначених в силабусі ОК, не вміє викласти зміст більшості основних питань освітнього компонента. Не виконав більшості завдань кожної теми поточного контролю.

VII. Рекомендована література та інтернет-ресурси

Основний перелік

1. Кірковська І. С. Вступ до романської філології. : підручник. Дніпро : «Пороги», 2018. 406 с.

Додатковий перелік

1. Косович О. В. Принципи мовної централізації (на прикладі французької мови). *Науковий вісник міжнародного гуманітарного університету. Сер. Філологія*. Вип. 32. Том 2. Одеса : МГУ, 2018. С. 57–60.
2. Косович О. В. Значення лінгвістичної концепції походження романських мов Ф.Ж.М. Ренуара для романського мовознавства. *Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. Сер. Філологія. Журналістика*. Том 32 (71) № 5. Київ : Видавничий дім «Гельветика», 2021. С. 208–213.
3. Auerbach E. Introduction aux études de philologie romane. URL : <https://www.twirpx.com/file/1809695/>.
4. Introduction aux études de philologie romane. URL : https://www.amazon.com/Introduction-aux-C3-A9tudes-philologie-Romane-dp-3465000315/dp/3465000315/ref=dp_ob_title_bk
5. Introduction à la philologie romane. Cahiers d'Etudes Romanes URL : https://www.degruyter.com/database/ROM/entry/rom.rom84_2083/html?lang=en
6. La Romania : ébauche d'un carrefour linguistique URL : <https://www.researchgate.net/publication/n/341598439>
7. Philologie romane. URL : https://www.unifr.ch/bll/de/assets/public/SPR-plan_de_classement.pdf